

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/170/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1122209664
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 03. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vičková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2026:1122209664.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vičkovej a členov senátu JUDr. Ondreja Krajča a Mgr. Zity Leimbergerovej v spore žalobkyne: W. trvale bytom: B. XX, XXX XX E., proti žalovaným: 1/ Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., Pribinova 19, 811 09 Bratislava, IČO: 00 151 700, 2/ Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, 812 72 Bratislava, IČO: 00 151 866, 3/ Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, 812 72 Bratislava, IČO: 00 151 866, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy v peniazoch, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Mestského súdu Bratislava IV zo dňa 16. mája 2025, č.k. B1-12C/65/2022-333, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovaným 1/ až 3/ nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu voči žalovanému 1) a 2) zamietol, konanie zastavil voči žalovanému 3) a žalovaným 1) až 3) nepriznal voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania. Skutkový stav zistený vykonaným dokazovaním po právnej stránke posúdil súd podľa § 11, § 13, § 420, § 427, § 449 ods. 2, § 100, § 101 § 106, § 112 OZ v spojení s § 4 ods. 1, 2, § 15 ZoPZP v znení účinnom do 31.07.2024, a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Poukázal na to, že žalobkyňa domáhala voči žalovaným 1) až 3) náhrady škody vo výške 2.020,66 EUR a nemajetkovej ujmy vo výške 100.000,- EUR. V konaní nebolo sporné, že došlo k dopravnej nehode, ktorá mala za následok úmrtie manžela žalobkyne G. I.. Vodič v čase vedenia motorového vozidla vykonával službu v pozícii vodiča ochrancu pre žalovaného 2). Prevádzkovateľom motorového vozidla bol žalovaný 2) a poisťovateľom z povinného zmluvného poistenia za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla bol žalovaný 1). Vodič motorového vozidla bol oslobodený spod obžaloby a žalobkyňa bola so svojim nárokom odkázaná na občianskoprávne konanie. Sporná bola otázka zodpovednosti za vznik dopravnej nehody, keď žalobkyňa tvrdila, že ju spoluzapríčinili vodič motorového vozidla žalovaného 2) a jej nebohý manžel a žalovaní tvrdili, že zavinenie možno pričítať výlučne nebohému manželovi žalobkyne. Sporným bolo premlčanie nároku, ako aj to, či a v akom rozsahu došlo k vzniku škody a nemajetkovej ujmy na strane žalobkyne. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že trestné konanie bolo vedené voči vodičovi motorového vozidla C.. I. C.. V predmetom trestnom konaní si žalobkyňa uplatnila nárok na náhradu vecnej škody a nemajetkovej ujmy. Na základe toho tvrdila, že premlčacia doba počas prebiehajúceho trestného konania spočívala. Nestotožnil sa s tvrdením žalobkyne s poukazom na R 35/2020 a uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 21.10.2020 sp. zn. 4Cdo/146/2020, z ktorých vyplýva, že ak si poškodený uplatnil nárok v trestnom konaní voči osobe, ktorá škodu spôsobila, dochádza k spočívaniu premlčacej doby len vo vzťahu k tejto osobe, tzn. vodičovi motorového vozidla. Takéto uplatnenie nároku na náhradu škody a nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nemá za následok spočívanie plynutia premlčacej doby počas trvania trestného konania i proti poisťovateľovi osoby, ktorá

škodu spôsobila. Mal za to, že rovnako to platí aj v prípade žalovaného 2). Nárok v trestnom konaní nebol uplatnený voči nemu, ale voči vodičovi, vedúceho vozidlo žalovaného 2). Na uvedenom závere nič nemení ani ustanovenie § 420 ods. 2 OZ, ktoré upravuje povinnosť nahradiť škodu spôsobenú niekým iným. V prípade zodpovednosti v rámci vzťahu zamestnávateľ vs. zamestnanec ide o obdobnú konštrukciu ako pri vzťahu poisťovateľ z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vs. poistený. V oboch vzťahoch totiž škodu spôsobenú škodcom (zamestnancom / prevádzkovateľom vozidla / vodičom) uhrádza iný subjekt (zamestnávateľ / poisťovateľ). Zamestnávateľ rovnako ako poisťovateľ nebol priamym škodcom, a z tohto titulu je zodpovedný na základe zákona, nie na základe vlastného konania. Ak uplatnenie nároku voči vodičovi v trestnom konaní nemá za následok spočívanie premlčacej doby voči poisťovateľovi, vzhľadom na uvedené nemá za následok ani spočívanie premlčacej doby voči zamestnávateľovi - žalovanému 2). Konštatoval, že v prípade uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sa aplikuje všeobecná trojročná premlčacia doba v zmysle § 101 OZ a poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 17.2.2011 sp. zn. 5 Cdo 265/2009. K neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva žalobkyne došlo dňa 15.03.2019, kedy jej manžel pri dopravnej nehode utrpel zranenia s následkom smrti. Odo dňa 16.03.2019 si preto mohla uplatniť nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Posledný deň premlčacej doby tak pripadol na deň 16.03.2022. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je preto v celom rozsahu premlčaný. Premlčaný považoval aj nárok na náhradu vecnej škody spočívajúcej vo vynaložení nákladov spojených s pohrebom a kamenárskymi prácami. Kamenárske práce boli fakturované faktúrou splatnou dňa 20.07.2020, ktorú žalobkyňa uhradila postupne počas dní 22.07.2020 až 24.07.2020. Náklady na pohreb vznikli najneskôr ku dňu 24.07.2019, kedy bolo vydané uznesenie v dedičskom konaní. K uvedeným dňom žalobkyňa mohla nadobudnúť vedomosť o škode. O osobe, ktorá za vzniknutú škodu zodpovedá, sa poškodený dozvie, len čo získa informáciu, na základe ktorej si môže urobiť úsudok o osobe konkrétneho škodcu, teda len čo získa vedomosť o skutkových okolnostiach, ktoré sú spôsobilé urobiť takýto záver o možnej zodpovednosti určitého subjektu. Nemusí ísť priamo o zistenie, stačí, ak skutkové okolnosti, ktorými poškodený disponuje, mohli viesť k záveru o vymedzení zodpovedného subjektu. Nejde teda o nespochybniteľnú istotu pri určení zodpovednej osoby (R 16/2014; rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 29.9.2009 sp. zn. 25Cdo/2891/2007). Zákon nepredpokladá nespochybniteľnú istotu pri určení osoby zodpovednej za vznik škody, a už vôbec nie je podmienkou presná znalosť miery účasti jednotlivých škodcov, ak poškodený môže vyvodiť, že škoda bola spôsobená niektorým či viacerými škodcami. Zákon vychádza z predpokladu, že od osoby, ktorá má vedomosť o vzniku škody, možno požadovať, aby nárok uplatnila na súde, len čo má k dispozícii také informácie o okolnostiach vzniku škody, na základe ktorých sa javí zodpovednosť určitej konkrétnej osoby dostatočne pravdepodobná (R 16/2014; rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 30.07.2008 sp. zn. 25Cdo/615/2006). Nie je podstatné, či sa škodca dopustil konania, ktoré naplňa skutkovú podstatu niektorého z trestných činov, ale len o to, či svojím (zavineným) konaním spôsobil majetkovú stratu poškodeného. Námetka, že subjektívna premlčacia doba začína plynúť až okamihom nadobudnutia právoplatnosti trestného príkazu, teda nie je dôvodná (rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 13.11.2008 sp. zn. 21Cdo/2958/2007). Pri právach na náhradu škody ustanovuje Občiansky zákonník premlčaciu dobu v § 106, a to kratšiu subjektívnu (ods. 1) a dlhšiu objektívnu (ods. 2). Ich začiatok je upravený odlišne a vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj vtedy, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.05.2010 sp. zn. 1 Cdo 82/2009). Už z okolností dopravnej nehody, ktoré neboli sporné, si mohla žalobkyňa urobiť záver o možnej zodpovednosti určitého subjektu. O tom svedčí aj skutočnosť, že žalobkyňa si ako poškodená uplatnila nárok v trestnom konaní vedenom voči vodičovi. V pozícii svedkyne - poškodenej bola v trestnom konaní vypočutá už dňa 15.04.2019, čo vyplýva z obsahu znaleckého posudku č. 53/2019 (str. 6). Na účely posúdenia dôvodnosti námietky premlčania v časti vedomosti o osobe škodcu vychádzal z tohto dátumu, keďže najneskôr v čase realizácie výpovede už žalobkyňa mohla nadobudnúť informácie a urobiť si úsudok o osobe škodcu (voči ktorému bolo vedené trestné konanie). S poukazom na uvedené začala plynúť dvojročná subjektívna premlčacia doba podľa § 106 ods. 1 OZ vo vzťahu ku kamenárskym prácam dňa 22.07.2020 (vo vzťahu k sume 1.000,- EUR), dňa 23.07.2020 (vo vzťahu k sume 1.000,- EUR) a dňa 24.07.2020 (vo vzťahu k sume 900,- EUR). Úhradou súm k uvedeným dňom vznikla škoda v majetkovej sfére žalobkyne. Škoda v podobe nákladov na pohreb vznikla najneskôr ku dňu 24.07.2019, kedy boli tieto náklady vyčíslené v uznesení z dedičského konania. Premlčacia doba tak uplynula vo vzťahu ku kamenárskym prácam dňa 22.07.2022 (vo vzťahu k sume 1.000,- EUR), dňa 23.07.2022 (vo vzťahu k sume 1.000,- EUR) a dňa 24.07.2022 (vo vzťahu k sume 900,- EUR); vo vzťahu k nákladom na pohreb najneskôr dňa 24.07.2021. Nárok na náhradu škody je preto v celom rozsahu premlčaný. Nepovažoval za dôvodnú námietku žalobkyne

o rozpore vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi. Z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že námietka premlčania zásadne dobrým mravom neodporuje (ZSP 1/2015). Vo všeobecnosti však nie je vylúčené, aby vznesenie námietky premlčania žalovaným mohlo byť považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože výkon žiadneho práva nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Ustanovenie § 3 ods. 1 OZ je všeobecným ustanovením hmotnoprávnej povahy, ktoré dáva súdu možnosť posúdiť, či výkon subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi a v prípade, ak to tak nie je, požadovanú ochranu odoprieť. Postup podľa uvedeného ustanovenia má miesto iba v ojedinelých a vo výnimočných prípadoch, a to vtedy, ak vznesenie námietky premlčania nesie znaky zneužitia tohto práva (rozsudok Najvyššieho súdu zo dňa 31.03.2016 sp. zn. 3 Cdo 441/2013 II. ÚS 176/2011, I. ÚS 33/2012). Z okolností prejednávanej veci nevyplýva, že by vznesenie námietky premlčania zo strany žalovaných predstavovalo výkon práva, ktorý by bol realizovaný za účelom zneužitia práva na úkor druhej strany konania (žalobkyne). Zneužitie práva musí mať špecifický kvalitatívny charakter - musí byť motivované úmyslom poškodiť, znevýhodniť alebo dosiahnuť výhodu neprímeraným spôsobom, nie len využiť zákonom stanovenú možnosť. Žalovaní neboli pôvodcami zásahu do práv žalobkyne, ani sa nepričinili na oneskorenú uplatnení jej práva - neuvádzali žalobkyňu do omylu, ani jej nebránili v uplatnení práv. Preto v tomto konaní nepovažoval výkon práva v podobe vznesenia námietky premlčania za rozporný s dobrými mravmi. Žalovaní 1) až 3) boli v konaní procesne úspešní, preto by im podľa § 255 ods. 1 CSP prináležal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Žalovaným však v konaní žiadne trovy nevznikli.

2. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa, ktorá sa domáhala jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, z dôvodov, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Tvrdila, že prvostupňový súd nesprávne vyhodnotil žalovanými vznesenú námietku premlčania. Je síce pravdou, že žalobu podala až 28.10.2022, avšak tieto svoje nároky si do podania žaloby uplatnila ako poškodená v trestnom konaní. Trestné konanie bolo právoplatne skončené dňa 22.08.2022, pričom o tomto skončení som sa dozvedela až dňa 31.08.2023. Prvostupňový súd nesprávne posúdil vznesené námietky premlčania z dôvodu, že tieto sú celkom zrejme v rozpore s dobrými mravmi, t. j. nepoživávajú právnu ochranu. Prvostupňový súd v zmysle uvedeného nemal na tieto námietky premlčania prihliadať a v merite veci mal konať tak, akoby neboli vznesené. Konanie žalovaných v súvislosti so vznesenými námietkami premlčania nesú znaky zneužitia práva. Neobstojí ani úvaha súdu, že žalovaní neboli priamy pôvodcovia vzniku zásahu do jej práv, keďže toto je v kontexte vznesenia námietky premlčania irelevantné a navyše žalovaní sú zodpovední priamo zo zákona. Na základe ustálenej judikatúry sú námietky premlčania vznesené účastníkmi konania v rozpore s dobrými mravmi. Tieto námietky napíňajú predpoklady stanovené súdmi na ich uznanie ako porušujúce zásady dobrých mravov a preto prvostupňový súd nemal na ne prihliadať. Mala za to, že uplatnením predmetných námietok premlčania žalovaní zjavne sledujú zneužitie práva, pričom prvostupňový súd vôbec nebral pri svojom rozhodovaní do úvahy skutočnosť, že takéto konanie žalovaných im umožňuje ju ako žalobkyňu a pozostalú neprímerane poškodiť. Ďalej prvostupňový súd opomenul pri rozhodovaní vo veci dôvodnosti vznesených námietok premlčania to, že zánikom (vymáhateľnosti) žalovaných nárokov v dôsledku uplynutia premlčacej doby je pre ňu ako pozostalú, ktorá pri dopravnej nehode stratila najbližšiu osobu - manžela neprímerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a najmä charakterom uplatňovaných nárokov. Len vyrovnáť sa s predmetnými zásahmi do jej práv v súvislosti so stratou manžela, by samo o sebe odôvodňovalo takýto postup. Počas tohto náročného obdobia som napriek všetkému svoje práva riadne v zastúpení advokáta v trestnom konaní uplatnila. Žalovaní svojim konaním v rozpore s dobrými mravmi využili vznesenie námietky premlčania ako zdanlivo zákonný prostriedok s cieľom dosiahnuť nedôvodné zvýhodnenie, pričom takéto konanie napíňa znaky zneužitia práva. Žalovaní postupovali formálne v súlade so zákonom, avšak ich skutočným cieľom je dosiahnutie výhody v zjavnom rozpore s účelom príslušných zákonov. V prípade, ak je subjektívne právo (vznesenie námietky premlčania zo strany žalovaných) vykonávané v rozpore s jeho účelom, v tomto prípade s cieľom spôsobiť mi ujmu, respektíve škodu a sebe prospech, ide o zneužitie práva. V zmysle odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie nadobudla dojem, že najmä inštitúcie akou je žalovaný v 1. rade obdobne postupujú aj voči iným poškodeným v iných prípadoch, čo je šikanóznym výkonom práva zo strany poisťovne, pričom šikanóznym výkonom práva možno bez ďalšieho označiť za zneužitie práva. V tomto kontexte poukázala na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-110/99 Emsland-Stärke GmbH v. Hautzollamt Hamburg - Jonas v ktorom súd ustálil, že „Definícia zneužitia práva je založená na troch prvkoch: (i) objektívny prvok (získanie čistej výhody, nie ekonomický účel), (ii) subjektívny prvok (úmyselné právne relevantné chovanie) a (iii) procesný prvok.“ Taktiež

Ústavný súd Českej republiky vo svojom uznesení zo dňa 31.10.2007, sp. zn. III. ÚS 374/06 uviedol „že zneužitím práva je konanie zdanlivo dovolené, ktorým sa má dosiahnuť výsledok nedovoleného; špecifickým prípadom zneužitia práva je šikanózne správanie (šikanózny výkon práva), ktoré spočíva v tom, že niekto vykonáva svoje právo so zámerom spôsobiť inému neprímeranú ujmu. O správaní iba zdanlivo dovolenom ide z toho dôvodu, že objektívne právo nepozná konanie zároveň dovolené a zároveň nedovolené; zo zásady *lex specialis derogat lex generali* vyplýva, že zákaz zneužitia práva je silnejší, ako dovolenie dané právom. Platí teda, že pokiaľ právna norma určité správanie dovoľuje a iná (za predpokladu, že je ho vo vyššie uvedenom zmysle zneužívané) ich zakazuje, je takéto správanie v skutočnosti nie výkonom práva, ale protiprávnym konaním.“ Rovnako Ústavný súd SR vo svojom rozhodnutí II. ÚS 58/06-28 k zneužitiu práva uviedol, že „Za zneužitie práva treba považovať konanie navonok dovolené, ktorým má však byť dosiahnuté nedovoleného výsledku.“ Podľa názoru Ústavného súdu Českej republiky obsiahnutého v náleze z 21.10.2008, sp. zn. IV. ÚS 1735/07 predstavuje zásada súladu výkonu práv s dobrými mravmi významný princíp, pričom tento princíp dáva súdu priestor pre zmiernovanie objektívneho práva v súlade s dobrými mravmi a pravidlami slušnosti. Nález ÚS ČR „Zásada súladu výkonu práv s dobrými mravmi predstavuje významný princíp, ktorý v odôvodnených prípadoch dovoľuje zmiernovať tvrdosť zákona a dáva sudcovi priestor pre uplatnenie pravidiel slušnosti. Konanie proti dobrým mravom je konaním protiprávnym.“ Napr. Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.07.2015, sp. zn. 2Cdo/249/2014 alebo rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 09.12.2015, sp. zn. 5Cdo/151/2012: „Za špecifických okolností však výkon práva namietat' premičanie uplatneného nároku by mohlo byť konaním umožňujúcim poškodiť druhého účastníka právneho vzťahu, ktorý márne uplynutie premičacej doby nezavinil a voči ktorému by zánik uplatňovaného nároku v dôsledku uplynutia premičacej doby bol neprímerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom ním uplatňovaného práva a s dôvodmi, pre ktoré svoje právo neuplatnil včas. Znaky konania vykazujúce priamy úmysel poškodiť druhého účastníka je potrebné vyvodzovať z tých okolností, za ktorých bola námietka premičania tohto nároku uplatnená a nie z okolností a dôvodov, z ktorých je vznik uplatňovaného nároku odvodzovaný, inými slovami, rozhodujúce (určujúce) pre odopretie účinkov námietky premičania sú okolnosti, ktoré existovali v čase uplatnenia námietky premičania. Tieto okolnosti musia byť naplnené v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do právnej istoty, akým je neumožnenie práva uplatniť námietku premičania.“ Rovnako aj podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.11.2017, sp. zn. III. ÚS 44/2017 „Keďže sťažovateľ nezavinil márne uplynutie objektívnej desaťročnej premičacej doby v zmysle § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, pretože táto uplynula skôr, ako bolo trestné stíhanie sťažovateľa zastavené, pričom zastavenie trestného stíhania bolo podmienkou pre uplatnenie nároku na náhradu škody, Ústavný súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že vznesenie námietky premičania možno v tomto prípade považovať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi.“ V zmysle vyššie uvedeného prvostupňový súd nesprávne posúdil podmienky, okolnosti a dôvody pre ktoré nemohla uplatniť svoje nároky skôr a taktiež nesprávne právne posúdil rozpor vznesených námietok premičania s dobrými mravmi.

3. Žalovaní vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne uviedli, že zotrvávajú na vznesených námietkach premičania. Tragická dopravná nehoda nastala dňa 15.03.2019. Žalobca si však nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 100.000,- Eur uplatnil žalobou, ktorá je datovaná ku dňu 28.10.2022. Faktúra, ktorú predložil žalobca v konaní je datovaná ku dňu 20.07.2020. Žalobca si však nárok na náhradu majetkovej škody vo výške 2.020,66 EUR uplatnil žalobou, ktorá je datovaná ku dňu 28.10.2022. Svojou argumentáciou, ktorú uviedli vo svojich písomných vyjadreniach preukázali, že žalobca si uplatnil svoje nároky až v čase, keď boli v plnom rozsahu premičané. Z citovaných rozhodnutí vyplýva, že ak si poškodený uplatnil nárok v trestnom konaní voči osobe, ktorá škodu spôsobila, dochádza k spočívaniu premičacej doby len vo vzťahu k tejto osobe, tzn. vodičovi motorového vozidla. Takéto uplatnenie nároku na náhradu škodu a nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nemá za následok spočívanie plynutia premičacej doby počas trvania trestného konania i proti poisťovateľovi osoby, ktorá škodu spôsobila. Nárok v trestnom konaní nebol uplatnený voči nemu, ale voči vodičovi, vedúceho vozidlo žalovaného 2). V prípade uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sa aplikuje všeobecná trojročná premičacia doba v zmysle § 101 OZ. K neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva žalobkyne došlo dňa 15.03.2019, kedy jej manžel pri dopravnej nehode utrpel zranenia s následkom smrti. Odo dňa 16.03.2019 si preto mohla uplatniť nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Posledný deň premičacej doby tak pripadol na deň 16.03.2022. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je preto v celom rozsahu premičaný. Premičaný je aj nárok na

náhradu vecnej škody spočívajúcej vo vynaložení nákladov spojených s pohrebom a kamenárskymi prácami. Kamenárske práce boli fakturované faktúrou splatnou dňa 20.07.2020, ktorú žalobkyňa uhradila postupne počas dní 22.07.2020 až 24.07.2020. Náklady na pohreb vznikli najneskôr ku dňu 24.07.2019, kedy bolo vydané uznesenie v dedičskom konaní (informácia o vynaložení nákladov bola obsiahnutá v ods. 7 odôvodnenia uznesenia). K uvedeným dňom žalobkyňa mohla nadobudnúť vedomosť o škode. Súd nepovažoval za dôvodnú námietku žalobkyne o rozpore vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi. Postup podľa uvedeného ustanovenia má miesto iba v ojedinelých a vo výnimočných prípadoch, a to vtedy, ak vznesenie námietky premlčania nesie znaky zneužitia tohto práva (rozsudok Najvyššieho súdu zo dňa 31.03.2016 sp. zn. 3 Cdo 441/2013 II. ÚS 176/2011, I. ÚS 33/2012). Zastávali názor, že z práva na spravodlivý súdny proces pre žalobcu nevyplývalo právo na to, aby sa okresný súd stotožnil s jeho názormi a predstavami, preberal podstatu jeho argumentácie a rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami. V konaní riadne vzniesli námietky premlčania. Súd prvej inštancie vyhodnotil námietky premlčania za riadne vznesené a osvojil si názor žalovaných, že nároky žalobcu sú premlčané v plnom rozsahu. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žalovaní navrhli rozsudok potvrdiť ako vecne správny.

4. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach uplatňovaných odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

5. V preskúmvanej veci sa súd prvej inštancie správne v prvom rade zaoberal posúdením včasnosti žaloby žalobkyne, ktorou sa domáhala náhrady škody a nemajetkovej ujmy vzhľadom na to, že žalovaní sa v rámci prostriedkov procesnej obrany bránili proti uplatňovanému nároku vznesenou námietkou premlčania. Na jej posúdenie si zadovážil konajúci súd potrebné dôkazy, ktoré vykonal zákonom predpísaným spôsobom a správne ich aj vyhodnotil. Vo veci aplikoval relevantné ustanovenia Občianskeho zákonníka v spojení so zákonom č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Odvolanie žalobkyne nie je ; z hľadiska ňou uplatňovaných odvolacích dôvodov (§ 365 ods.1 písm. f), h) C.s.p.) a ich obsahového vymedzenia; spôsobilé spochybníť správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie. V odvolacom konaní žalobkyňou neboli uplatnené žiadne novoty (nové rozhodujúce skutkové tvrdenia a dôkazy ako prostriedky procesného útoku), ktoré by boli spôsobilé privodiť zmenu skutkového stavu ustáleného súdom prvej inštancie a spochybníť tak správnosť právnych záverov, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie.

6. Žalobkyňa v podanom odvolaní namietala nesprávne vyhodnotenie žalovanými vznesenej námietky premlčania v tej súvislosti, že žalobu podala až 28.10.2022, avšak tieto svoje nároky si do podania žaloby uplatnila ako poškodená v trestnom konaní, ktoré bolo právoplatne skončené dňa 22.08.2022, pričom o tomto skončení som sa dozvedela až dňa 31.08.2023. V podanom odvolaní tiež vytýkala súdu prvej inštancie, že nesprávne posúdil vznesenie námietky premlčania z dôvodu, že tieto sú celkom zrejme v rozpore s dobrými mravmi, t. j. nepoživajú právnu ochranu, a preto konajúci súd nemal na tieto námietky premlčania prihliadať a v merite veci mal konať tak, akoby neboli vznesené. Trvala tak na tom, že konanie žalovaných v súvislosti so vznesenými námietkami premlčania nesú znaky zneužitia práva.

7. V zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nesmie byť výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov v rozpore s dobrými mravmi. Toto ustanovenie je všeobecným ustanovením hmotnoprávnej povahy, ktoré dáva súdu možnosť posúdiť, či výkon subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi a v prípade, ak to tak nie je, požadovanú ochranu odoprieť, bez ohľadu na to, aby sa tým niečo zmenilo na existencii tohto práva.

8. Podľa ustálenej súdnej a výkladovej praxe dobré mravy (boni mores) patria k zásadám súkromného práva, bývajú používané ako kritérium obmedzujúce subjektívne práva v ich obsahu alebo častejšie obmedzujúce výkon subjektívnych práv. Dobré mravy hoci sú zákonným pojmom, a teda majú funkciu normotvornú, nie sú zákonom definované. Ich obsah spočíva vo všeobecne platných normách morálky, pri ktorých je daný všeobecný záujem ich rešpektovania. Za dobré mravy treba považovať súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji osvedčujú istú nemennosť (stálosť), sú rešpektované rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu noriem základných. Ide teda o súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, zabezpečujúcich, aby každé konanie

bolo v súlade so všeobecnými morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti (slušnosti, poctivosti, čestnosti, tolerancie, dôvery, vzájomnej úcty).

9. Ustanovenie § 3 ods. 1 OZ patrí k právnym normám s relatívne neurčitou (abstraktnou) hypotézou, ktoré prenecháva súdu, aby na základe vlastnej úvahy v každom jednotlivom prípade vymedzil sám hypotézu právnej normy zo širokého, vopred neobmedzeného okruhu okolností. Tento úsudok súdu musí byť však podložený skutkovými zisteniami (vzťahujúcimi sa tak k žalovanému, ako aj k žalobcovi) a musí presvedčivo preukázať, že tieto zistenia umožňujú v konkrétnom prípade záver, že výkon práva je v rozpore s dobrými mravmi.

10. Najvyšší súd riešil otázku súladu námietky premlčania s dobrými mravmi vo viacerých dovolacích konaniach. Vo veci sp. zn. 5 Cdo 265/2009 najvyšší súd k rozporu vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi vyslovil názor, že dobré mravy sú súhrnom spoločenských, kultúrnych a mravných noriem základných, ktoré preukázali počas historického vývoja určitú mieru stálosti (nemennosti), vyjadrujú podstatné historické tendencie a stotožňuje sa s nimi podstatná časť spoločnosti ... Za špecifických okolností však výkon práva namietať premlčanie uplatneného nároku by mohol byť konaním umožňujúcim poškodiť druhého účastníka právneho vzťahu, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči ktorému by zánik uplatňovaného nároku v dôsledku uplynutia premlčacej doby bol neprimerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom ním uplatňovaného práva a s dôvodmi, pre ktoré svoje právo neuplatnil včas. Znaky konania vykazujúce priamy úmysel poškodiť druhého účastníka je potrebné vyvodzovať z tých okolností, za ktorých bola námietka premlčania tohto nároku uplatnená a nie z okolností a dôvodov, z ktorých je vznik uplatňovaného nároku odvodzovaný, inými slovami, rozhodujúce (určujúce) pre odopretie účinkov námietky premlčania sú okolnosti, ktoré existovali v čase uplatnenia námietky premlčania. Tieto okolnosti musia byť naplnené v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do právnej istoty, akým je neumožnenie práva uplatniť námietku premlčania.“

11. Vo veci sp. zn. 7 Cdo 226/2016 najvyšší súd k možnému rozporu uplatnenia námietky premlčania s dobrými mravmi poukázal na viaceré súdne rozhodnutia, na základe ktorých uviedol, že „vo všeobecnosti nie je vylúčené, aby vznesenie námietky premlčania odporcom (žalovaným) mohlo byť považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi ... o takýto prípad môže ísť iba výnimočne a v rozpore s dobrými mravmi môže byť len taký výkon práva ... ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhého účastníka konania, pričom vo vzťahu ku vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť len vtedy, ak druhý účastník konania márne uplynutie premlčacej doby nezavinil, priznanie účinkov premlčania voči nemu by za tejto situácie bolo neprimerane tvrdým postihom a pri posudzovaní primeranosti postihu je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu a vziať do úvahy najmä charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré právo nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby“.

12. Vo veci sp. zn. 7 Cdo 507/2014 najvyšší súd nad rámec už vyššie uvedeného vyslovil názor, že aplikácia inštitútu dobrých mravov vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania „by mala byť len výnimočná a nemala by zhojovať neznalosť zákona - t. j. neznalosť plynutia premlčacích dôb. V tomto smere je potrebné poukázať aj na jednu zo základných zásad súkromného práva - vigilantibus iura scripta sunt - právo patrí bdelym. Preto je potrebné pri skúmaní otázky, či je vznesenie námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi, skúmať, či účastník konania, ktorý sa dovoľáva rozporu s dobrými mravmi v súlade s § 3 ods. 1 OZ, postupoval s dostatočnou mierou starostlivosti a opatrnosti práve v súlade so zásadou vigilantibus iura, ktorá predpokladá, že každý zodpovedá za náležitú mieru predvídavosti a opatrnosti nielen pri vzniku právneho vzťahu, ale aj pri uplatňovaní svojich práv a výkone svojich práv a povinností z neho vyplývajúcich.“

13. Vo veci sp.zn. 1 Cdo 91/2016 najvyšší súd argumentoval, že ustanovenie § 3 ods. 1 OZ je všeobecným ustanovením hmotnoprávnej povahy, ktoré dáva súdu možnosť posúdiť, či výkon subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi a v prípade, ak to tak nie je, požadovanú ochranu odoprieť. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze z 3. októbra 2013 sp. zn. I. ÚS 33/2012 v tejto spojitosti zdôraznil, že v rovine jednoduchého práva je nutné starostlivo posudzovať individuálne okolnosti daného prípadu cez prizmu kogentného ustanovenia § 3 ods. 1 OZ zakotvujúceho zásadu súladného výkonu práv s dobrými mravmi, ktoré je v rovine jednoduchého podústavného práva odrazom ústavnej požiadavky nájsť spravodlivé riešenie. Zdôraznil, že toto ustanovenie je z

ústavnoprávneho hľadiska tým miestom, skrz ktoré sú všeobecné súdy povinné nechať preniknúť ideu materiálneho právneho štátu do interpretácie a aplikácie podústavného práva. Dobré mravy sú súhrnom spoločenských, kultúrnych a mravných noriem základných, ktoré preukázali počas historického vývoja určitú mieru stálosti (nemennosti), vyjadrujú podstatné historické tendencie a stotožňuje sa s nimi podstatná časť spoločnosti. Najvyšší súd už vo svojom rozhodnutí z 30. januára 2013 sp. zn. 6 Cdo 173/2011 pripomenul, že súčasťou dobrých mravov je aj dobrá viera (bona fides) v zmysle poctivosti, vernosti danému slovu a mravnej povinnosti splniť záväzok. Je to morálne kritérium posudzovania správania sa, ktoré má dve stránky - poctivosť vlastnú a zároveň dôveru v poctivosť druhých i vieru v dôveryhodnosť ako takú. Stálosť a pravdivosť v sľuboch a dohodách bola už v rímskom práve chápaná ako základ spravodlivosti.

14. Vo veci sp. zn. 3 Cdo 137/2017 najvyšší súd zadefinoval dobré mravy ako „súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji preukazujú istú nemennosť, vystihujú podstatné historické tendencie, sú akceptované rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem správania. Rozpor s dobrými mravmi spočíva v tom, že výkon práva sa prieči spoločensky uznávaným názorom, ktoré vo vzájomných vzťahoch určujú, aký má byť obsah ich konania, aby bol súladný so všeobecnými zásadami spoločnosti. Vo všeobecnosti ide o prípad konania v rozpore s dobrými mravmi vtedy, keď konajúci síce formálne postupuje v medziach svojho práva, ale realizáciou tohto práva sleduje poškodenie druhého účastníka právneho vzťahu. V takom prípade síce ide o výkon práva, avšak výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, pre ktorý je typické, že konajúcemu v skutočnosti nejde o dosiahnutie cieľov, ktoré právo s takým konaním spája, ale mu ide o to, aby vedľajšie účinky jeho konania viedli k stavu jemu vyhovujúcemu, avšak poškodzujúcemu druhú stranu. Taký výkon práva, i keď je so zákonom formálne v súlade, je v skutočnosti výkonom práva iba zdanlivým, lebo jeho účelom nie je vykonať (svoje) právo, ale poškodiť právo (niekoho iného) ... Vznesenie námietky premlčania v zásade neodporuje dobrým mravom, v niektorých individuálnych prípadoch však nie je vylúčená možnosť existencie takej situácie, v ktorej uplatnenie tejto námietky je výrazom zneužitia práva na úkor druhého účastníka daného právneho vzťahu, ktorý uplynutie premlčacej doby nezavinil a zánik jeho nároku by v takom prípade znamenal prívrdý postih v porovnaní s rozsahom ním uplatňovaného práva.“

15. V posudzovanej veci odvolací súd považuje za potrebné v prvom rade zdôrazniť, že vo všeobecnosti nemožno opodstatnene vznesenú námietku premlčania považovať za konanie, ktoré by zakladalo konanie v rozpore s dobrými mravmi, keďže inštitút premlčania je zákonným inštitútom a prispieva k právnej istote v právnych vzťahoch. Výnimočne však; za špecifických okolností; je možné aby bol považovaný výkon práva namietat' premlčanie uplatneného nároku konaním v rozpore s dobrými mravmi, teda konaním umožňujúcim poškodiť druhého účastníka právneho vzťahu, ktorý však márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči ktorému by bol zánik uplatňovaného nároku v dôsledku plynutia premlčacej doby neprimerane tvrdým postihom so zreteľom na rozsah a charakter ním uplatňovaného nároku a dôvody, pre ktoré svoje právo neuplatnil včas. Znaky konania zakladajúceho priamy úmysel poškodiť druhého účastníka je potrebné vyvodzovať z okolností existujúcich v čase uplatnenia námietky premlčania, ktoré musia byť naplnené v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do právnej istoty odopretím práva uplatniť námietku premlčania.

16. V prejednávanvej veci je zrejmé, že žalobkyňa si uplatnila svoje peňažné nároky ako poškodená proti vodičovi motorového vozidla v trestnom konaní včas, preto jej argumentácia, že oneskorené uplatnenie práv v tomto konaní jej nemožno klásť za vinu z dôvodu vyrovnania sa so zásahmi do jej práv v súvislosti so smrťou manžela, nemôže obstáť. Žalobkyňa bola aktívna v uplatňovaní svojich peňažných nárokov v trestnom konaní, tak preto nemožno vyvodit' záver, že by jej náročné obdobie po smrti manžela, resp. jej nie najlepší psychický stav po dopravnej nehode, objektívne bránili v uplatnení si svojich nárokov v civilnom súdnom konaní. Žalobkyňa žiadne dôkazy na podporu svojich tvrdení o existencii objektívnej prekážky nepredložila. Odvolací súd preto dospel k záveru, že žalobkyni žiadna objektívna, ňou nepredvídateľná a neovplyvniteľná, prekážka vo včasnom uplatnení si nároku proti žalovaným nebránila.

17. Žalovaní nenesú na jej oneskorenom uplatnení práv žiadny podiel viny, nezadržovali podanie žaloby žalobkyňou na súd. Rovnako odopretie nároku na zaplatenie požadovanej výšky nemajetkovej ujmy a náhrady škody zo strany žalovaných možno považovať za postup legitímny a nie šikanózný. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie nezistil žiadne také skutočnosti na strane žalovaných, pre ktoré by bolo uplatnenie námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi. Žalobkyňa nevyvodzuje rozpor v konaní žalovanými vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi zo žiadnych konkrétnych

skutkových okolností týkajúcich sa jej uplatnenia, ktoré by vzhľadom na svoju intenzitu a význam zakladali dôvod na výnimočné odopretie právnych účinkov vznesenej námietky premlčania na úkor princípu právnej istoty. Tvrdenia žalobkyne tak zostali len vo všeobecnej rovine jej subjektívnych úvah, a preto im nebolo možné prikladať v konaní takú relevanciu, ktorú z nich požadovala vyvodzovať. So zreteľom na uvedené odvolací súd zastáva názor, že zo skutočnosti, že žalovaní vznesli námietku premlčania v konaní nemožno vyvodiť znaky konania vykazujúceho ich priamy úmysel žalobkyňu poškodiť.

18. Vo vzťahu k žalobkyňi nemožno konštatovať, že by márne uplynutie premlčanej doby nezavinila a že by voči nej tak vyvolal prípadný zánik uplatňovaného nároku; v dôsledku uplynutia premlčacej doby; neprimerane tvrdý postih, keď jediným dôvodom, pre ktorý svoje právo neuplatnila včas bola tá skutočnosť, že si svoj nárok v rámci premlčacej doby uplatnila voči vodičovi vozidla v trestnom konaní, ktoré uplatnenie nároku však nemalo za následok spočívajúce premlčacej doby voči žalovaným v tomto konaní, ako na to správne poukázal i súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku s odkazom na konštantnú judikatúru najvyšších súdnych autorít. Žalobkyňa tak v podanom odvolaní nedôvodne namieta, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že si svoje nároky uplatnila ako poškodená v trestnom konaní, ktoré bolo právoplatne skončené dňa 22.08.2022, o čom sa dozvedela až dňa 31.0.2023. Zhodne so súdom prvej inštancie dospel aj odvolací súd k záveru, že uplatnenie peňažných nárokov v trestnom konaní voči jednému subjektu nemá za následok spočívajúce plynutia premlčacej doby voči iným (odlišným) subjektom.

19. Žalobkyňa neuviedla vo svojom odvolaní žiadne konkrétne námietky a právne argumenty voči správnosti právneho posúdenia dĺžky a plynutia premlčacej doby jednotlivých nárokov prvoinštančným súdom. Vzhľadom na viazanosť odvolacieho súdu dôvodmi odvolania podľa ust. § 380 ods. 1 C.s.p., ktorými žalobkyňa vymedzila obsah prieskumnej činnosti odvolacieho súdu, neposudzoval odvolací súd správnosť právnych záverov súdu prvej inštancie týkajúcich sa dĺžky a plynutia premlčacej doby nárokov na náhradu škody a nemajetkovej ujmy.

20. Žalobkyňa, ktorá výslovne napadla rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu, tiež neuviedla, v čom spočívala nesprávnosť výroku rozsudku o zastavení konania voči žalovanému 3/.

21. Odvolací súd ďalej považuje za potrebné poznamenať, že žalovaní nakladajú s finančnými prostriedkami, pri použití ktorých sú povinní zachovávať hospodárnosť a efektívnosť, a preto je v záujme dodržania týchto zásad legitímne brániť sa kedykoľvek v konaní účinnými právnymi prostriedkami proti nim uplatňovanému nároku. Žalovaní teda vznesli námietku premlčania v záujme dosiahnutia legitímneho zmyslu a účelu, a nemohla byť preto nimi vznesená námietka premlčania zneužitá ako prostriedok slúžiaci na poškodenie žalobkyne, či dosiahnutie nedôvodnej výhody v zjavnom rozpore s účelom príslušných zákonov.

22. So zreteľom na uvedené odvolací súd uzavrel, že vznesenie námietky premlčania žalovanými nepredstavuje v okolnostiach danej veci zneužitie práva na úkor žalobkyne, keď táto sama podanie žaloby proti žalovaným po uplynutí premlčacej doby zavinila. Uvedený záver je plne konformný aj s doterajšou súdnou praxou, ktorá zastáva názor, že ak žalobca nevhodnou voľbou prostriedku ochrany svojich práv z objektívneho hľadiska vlastným zavinením vytvoril podmienky pre neskoršie úspešné vznesenie námietky premlčania práva žalovaným, uplatnenie námietky premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 41/2012).

23. Žalobkyňa v podanom odvolaní neargumentuje skutočnosťami, ktoré by mali za následok zmenu súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu alebo jeho právneho hodnotenia, z konania pred súdom prvej inštancie iný, než napadnutým rozsudkom vyslovený právny záver nevyplýva. Súdom prvej inštancie dôvody, pre ktoré žalobe vyhovel v potrebnom rozsahu vysvetlil, ako s poukazom na rozhodujúce skutočnosti zistené výsledkami vykonaného dokazovania, tak aj s poukazom na prijaté právne závery, na podporu ktorých citoval aj judikatúru najvyšších súdnych autorít.

24. Vzhľadom na uvedené dospel odvolací súd k záveru, že žalobkyňou výslovne uplatňované odvolacie dôvody neboli z hľadiska ich obsahového vymedzenia spôsobilé spochybniť správnosť skutkových a právnych záverov, na ktorých založil súd prvej inštancie svoje rozhodnutie, a preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C.s.p.

25. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého v odvolacom konaní úspešným žalovaným vznikol nárok

na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Podľa obsahu spisu im žiadne trovy nevznikli, je preto v súlade s čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonómiu, rozhodnúť priamo tak, že žalovaným sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.februára 2018 sp.zn. 7Cdo 14/2018 uverejnené pod R 72/2018 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018).

26. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).